

PROLOGAS

1972-ieji, Naujųjų metų išvakarės

Kaip man jaunystės neminėt
Su virpuliu senu,
Kaip neliūdėt, nesigailėt,
Prabėgusių dienų.
Už mūsų jaunas dieneles
Pakelkime taures,
Žvaliau išgerkime, brolau,
Už jaunas dieneles.

Stoviu rato vidury susikibęs už rankų su savo seserimis Heizele ir Linda. Mano mama, tėtis ir močiutė Norina plėšia visa gerkle. Mama atrodo laiminga, nors po jos akimi tebejuodoja mėlynė, kurią tėtis jai įstatė Kalėdų išvakarėse.

— Atidaryk lauko duris, Tomi, — paliepia tėtis.

Po avižinių blynų jis paskelbs Naujųjų metų pradžią.

Padarau kaip lieptas. Senasis ponas Kliveris kitapus kelio daužo vieną į kitą du šiukšlių dėžių dangčius. Pajuntu, kaip kažkas praslysta man tarp kojų, ir klykteliu suvokęs. Juoda katė, aiškiai pervaziuota automobilio. Ji sudrimba koridoriuje man prieš akis.

Močiutė Norina pašėlsta ir puola kaltinti mane. Ji labai religinga ir tiki škotų liaudies tautosaka.

— Tu kvailas vaike, — subliūva. — Žinai, kad pirmas, įžengęs pro duris po vidurnakčio, išburia visų to namo gyventojų ateitį. Kiek kartų tau sakiau, o tu ką padarai, — tu pakvieti merdėjančią juodą katę. Dabar mums visus metus nesiseks. Palauk ir pamatysi.

Spoksau į katę, kol ji išleidžia paskutinį kvapą. Iš kur tuo metu galėjau žinoti, kad močiutė Norina kalbėjo tiesą?

Po kelių dienų mano gyvenimas negrįžtamai pasikeis. Į blogąją pusę.

Mano vardas Tomis Boilas, ir štai mano istorija...

PIRMA DALIS

Aplanko bédos ne po vieną kaip šnipai,
bet ištisais pulkais.

William Shakespeare

1972-ųjų Kalėdos

Tomis Boilas prispaudė nosį prie miegamojo lango šalto stiklo. Šią savaitę oras dar labiau subjuro. Šaltis stingdė, tačiau Tomiui tai nerūpėjo. Jis galvojo tik apie tėvą, grįžtantį iš naftos gręžimo bokšto. Jis taip jaudinosi, kad naktį beveik nemiegojo.

Išgirdęs, kaip seserys kivirčijasi dėl plokštelių grotuvo, Tomis atsiduso. Tėtis išvykdavo trims mėnesiams, o gyventi moterų apsuptyje nebuvo lengva. Jis ilgėjosi paprastų dalykų: pažiūrėti kartu „Didįjį mačą“ arba „Dienos mačą“ ir aptarti rungtynes. Mergaitės nieko neišmano apie futbolą. Nei apie kaubojus, indėnus ar laivų mūšius.

— Tik ne vėl tas šlamštas. Išjunk, — šūktelėjo dvylikametis Tomis.

Buvo akivaizdu, jog laimėjo jo jaunesnioji sesuo. Linda kraustėsi iš proto dėl mažojo Džimio Osmondo, tikėjosi vieną dieną ištekėti už jo. *Long-Haired Lover from Liverpool* buvo viena iš dviejų dainų, kurių Linda nuolatos klausydavosi. Kita buvo Benio Hilo *Ernie (The Fastest Milkman in the West)*, ir Tomis nekenė abiejų. Jo nuomone, tos dainos buvo kvailos.

— Pusryčiai paruošti, vaikai.

Tomis nubėgo laiptais žemyn, bet paslydo ir žnektelejo ant grindų apačioje.

Valerė Boil pakėlė sūnų.

— Ką padarei? Kvailas paršeli. Užsigavai?

Tomiui skaudėjo. Jo kelis pulsavo iš skausmo, bet jis buvo pasiryžęs neverkti. „Berniukai neverkia“, — visada sakydavo tėtis.

— Viskas gerai. Mano pižama per ilga. Užkliuvau už kraštų.

Valerė tik vakar nupirko sūnui fliso pižamą. Ji turėjo tikti dvylikamečiam berniukui, bet Tomis buvo per mažas savo amžiui.

— Vėliau išsitrauksiu siuvimo mašiną ir pataisysiu. Tai gyvensi, a? — nusišypsojo Valerė, sušiaušdama pilkšvus sūnaus plaukus.

— Kur Reksas? — pasiteiravo Tomis.

Reksas buvo vokiečių aviganis, kurį tėvas nupirko saugoti namus, kol jo nėra. Tomis mylėjo Reksą, o šis — jį. Juodu dažnai eidavo pasivaikščioti. Reksas buvo per stiprus, kad berniukas išlaikytų pavadėlį, tačiau šuo noriai tipeno šalia ir niekada neišbėgdavo į kelią.

— Pusryčiauja savo būdoje, mielasis. Žinai, kad tavo tėtis neleidžia Rekso vidun, kol būna namuose, o jis netrukus grįš, ar ne?

— Taip, bet lauke šalta. Reksas negali miegoti būdoje tokiu oru. Jis sušals.

— Aš nunešiau keletą antklodžių, Tomi. Jam reikės pakentėti tik dešimt dienų, kol tavo tėtis vėl išvažiuos dirbti. Tada galės grįžti į vidų, — atsiliepė Valerė, trokšdama, kad jos vyras išvis neparkeliautų Kalėdoms.

Ji nebemylėjo Aleksandro, jau seniai. Tačiau jį mylėjo vaikai, todėl ji pirmiausia rūpinosi jų laime. Nepaisant visų ydų, Aleksandras buvo darbštus vyras ir gerai rūpinosi šeima. Jie gyveno gražiam trijų miegamųjų name — privačiame, ne komunaliniame. Darbas naftos gręžiniuose buvo gerai apmokamas.

Per namą nuaidėjo kurtinantis klyksmas, o tada pasirodė dešimtmetė Linda, rankose laikydama dvi plokštelės puses.

— Heizelė perlaužė mano Džimį, — verkdamą šūktelėjo ji.

— Ne, tikrai ne. Aš netyčia, — pamelavo keturiolikmetė Heizelė. — Norėjau pasiklaudyti Elis Kuperio, o ji...

— Pakaks, — Valerė Boil kilstelėjo rankas ir įtariai nužvelgė vyriausią dukrą. Kartais Heizelė elgdavosi tikrai bjauriai, kaip ir jos tėvas. — Einat pusryčiauti, tučiuojau!

— Aš taip mėgau tą plokštelę, mamyte, — sukūkciojo Linda.

Valerė apkabino savo jaunėlę.

— Žinau, brangute. Nesijaudink. Po pusryčių mamytė nueis į plokštelių parduotuvę ir nupirks tau kitą.

Tomis Boilas stebeilijosi pro priešakinio kambario langą nervingai kramtydamasis nagus. Tėvas turėjo grįžti per pietus, o dabar jau buvo metas gerti arbatą.

— Bandelės su dešrelėmis iškepė. Kas nori? — šūktelėjo Valerė, stengdamasi nutaisyti žvalų balsą.

Aleksandras pažadėjo grįžti tiesiai namo, nes juk šiandien — Kalėdų išvakarės. Jei jis taip ilgai užsibuvo alinėje, tai reiškia tik viena. Ginčus. Aleksandras tapdavo nepakenčiamas, kai prisigerdavo, visuomet primindavo jai praeitį.

— Ar tėtis parneš mums dovanų? O gal visas dovanas atneš Kalėdų Senelis? — pasiteiravo Linda.

Heizelė prunkstelėjo.

— Kalėdų Senio nėra, pusgalve.

— Yra. Jis suvalgo mūsų paliktą lauke vaisių pyragą, o jo elniai išgeria pieną.

— Ne jis, o Reksas.

— Liaukis, Heizele. Per Kalėdas turime džiaugtis, o ne pyktis. Ir jei dar kartą sugausiu laužant sesers plokštes, mėnesį negausi kišenpinigių, — perspėjo Valerė.

Smunkančia širdimi, kaip visuomet bijodamas, jog tėtis gali grįžti girtas, Tomis atkakliai spoksojo pro langą.

Jau buvo po vidurnakčio, kai Tomį pažadino šūksniai ir dūžtantys stiklai. Jis išsyk ėmė drebėti. Mama buvo tik penkių pėdų dviejų colių, o tėtis visa pėda aukštesnis, ir Tomis žinojo, kuris iš jų likęs sužeistas ir su mėlynėmis.

Į jo miegamąjį verkdama atitipeno Linda.

— Jie pykstasi, Tomi.

— Lipk į mano lovą ir užsiklok galvą.

— Tėtis neprimuš mamos, a? — baimingai paklausė Linda.

— Ne. Aš tuo pasirūpinsiu. Tu lik čia, — drąsiai pareiškė Tomis.

Laiptų viršuje linguodama sėdėjo Heizelė. Tomis atsisėdo šalia sesers ir guosdamas apkabino ją per pečius. Ginčas buvo garsus, bet vietomis balsai skambėjo dusliai.

— Meluoji, kekše. Žinau, kad valkiojiesi su Teriu Flečeriu, nes tavo matė su juo sumautoje alinėje, — bliovė Aleksandras Boilas.

Tomis susigūžė išgirdęs, kaip dūžta dar kažkas. Panašu į porcelianą.

— Einu pažiūrėsiu, ar mamai viskas gerai.

— Neik ten, — šoko maldauti Heizelė, sugriebdama broliui už rankos. — Jis tik vėl tau trenks kaip praeitą kartą. Nesikišk.

Prisiminęs, kaip praeitą kartą gavo į kailį už tai, kad įsikišo, Tomis atsisėdo. Nes, kiek prisiminė, tėvai nuolat kivirčijosi. Tėtis buvo aukštas plačiaapetis vyras juodais plaukais ir mėlynomis akimis. Kilęs iš Glazgo ir kalbėjo su ryškiu škotišku akcentu. Tokiu smarkiu, kad kai kurie Tomio draugai sunkiai suprasdavo, ką jis sako. Keturiasdešimt penkerių, jis buvo trylika metų vyresnis už Tomio mamą.

— Kas tas Teris Flečeris? — paklausė Heizelė. — Bilio Flečerio tėtis?

Tomis gūžtelėjo. Bilis Flečeris, vyresnis už jį, mokėsi Heizelės klasėje. Tomio nuomone, jis buvo niekingas pamai-va, todėl Tomis stengėsi nelįsti jam į akis. Kad ir kas tas Teris Flečeris, ginčas aiškiai kilo dėl jo. Kiek galėjo suprasti, tėtis kaltino mamą paleistuvaujant su Teriu, kol jo nebuvo namie.

Tomis nedaug žinojo apie tėvų praeitį. Jie niekada nieko nepasakodavo. Viskas, ką jam pavykdavo nugirsti, išsprūsdavo iš močiutės Norinos, tėčio mamos, lūpų. Jos nuomone, tėvas prieš tai buvo laimingai vedęs gerą katalikę merginą, bet tada buvo priverstas iškeliauti į Londoną ieškotis darbo. Pasak močiutės Norinos, Tomio motina tuo metu dirbo bare ir supančiojo jo tėvą pastojusi su Heizele.

— Aš dabar kaip stuobrys, iš kurio visi juokiasi, tu niekam tikusi šliundra. Defiliuoji su kitu, kol aš prakaituoju, kad aprūpinčiau tave. Ir kaip man jaustis dėl to? Tu paleistuvė kaip ir tavo motina, — šaukė Aleksandras.

— Kaip manai, ar mūsų mirusi močiutė tikrai buvo paleistuvė? — paklausė Linda.

Linda bandė nesąmoningai išsmukti iš jo miegamojo, bet Tomis pašoko ir ją apkabino.

— Ne, neklausyk. Mama sako, kad girtas tėtis nesupranta, ką kalba.

Po teisybei, Tomis buvo girdėjęs močiutę Noriną sakant, jog ta kita močiutė buvo prostitutė ir mirė nuo nelegalaus aborto, bet jis norėjo apsaugoti savo seseris nuo tokių baisių gandų.

— Mama dažnai išeina vakarais ir puošiasi savo geriausiomis suknelėmis ir bateliais. Gal tėtis sako tiesą? Gal ji eina ne į bingą? — svarstė Heizelė.

Tomis vėl gūžtelėjo. Visi berniukai mokykloje buvo įsimylėję jo motiną. Neaukštą, labai gražią šviesiaplaukę. Berniukai tvirtino, neva ji panaši į aktorę Barbarą Vindzor, bet Tomiui atrodė, jog tik jų papai tokio paties dydžio. Ji iš tiesų

šiek tiek priminė Barbarą, bet jam ji buvo tik paprasta mama. Visgi buvo girdėjęs gandus, neva kažkada ji buvusi „gero laiko mergina“. Anuomet Tomis nelabai suprato, ką tai reiškia, tačiau dabar pamažu ėmė suprasti.

Kai pasigirdo dar daugiau šūksnių, tada garsus riksmas, Tomis neišlaikė ir puolė laiptais žemyn.

— Ne, Tomi. Ne, — klyktelejo Heizelė, bėgdama paskui brolių.

Linda pasileido iš paskos. Kaip brolis ir seserys, jie dažnai kivirčijosi. Bet kai susipykdavo tėvai, visas trejetas suremdavo pečius.

— Ką darai? Palik mamą ramybėje, — paliepė Tomis.

Motina gulėjo ant virtuvės grindų, o tėvas klūpojo virš jos gniauždamas rankomis kaklą.

— Grįžk į lovą, — nė neatsigręždamas sušnypštė Aleksandras.

— Nė vienas neisime miegoti. Kol nepaleisi mamos, — drąsiai pareiškė Heizelė.

Pirmagimės balsas sugrąžino Aleksandrą realybėn. Vyras atleido gniaužtus, nerangiai atsistojo ir nusišiepė Heizelei. Kvaila, girta šypsena.

— Tai gal apkabinsi savo tėtuką, a?

Žinodama, kad motinai bus geriau, jei ji paklus, Heizelė priėjo prie tėvo ir apkabino per liemenį.

— Tėtis grįžo. Nagi, prieikite ir judu. Apkabinkite savo senuką.

Linda slėpėsi už brolio nugaros, bet kai Tomis paėmė ją už rankos ir nusivedė prie tėvo, mažoji taip pat suprato, jog turėtų elgtis lyg niekur nieko.

Valerė atsistojo. Kairė akis, į kurią tas niekšas trenkė iš dešinės, skaudžiai tvinkčiojo. Aleksandras stovėjo nugarą į ją, tad praeidama ji pažiūrėjo į sūnų.

— Ačiū, — ištarė vien lūpomis.

Negalėdamas užmigti, Tomis galvojo apie savo šeimą. Dažniausiai jie laimingi, o ginčijasi visi tėvai, mąstė jis.

Mama buvo kilusi iš Poplaro. Ji kunkuliavo energija ir daug juokėsi. Jos gilios mėlynos akys ir šypsena galėjo nutvieksti kambarį. Praeityje būta kivirčų, kad kiti vyrai kalbindavo jo mamą. Jo tėvas trenkė vienam per senės Flin dukters vestuves, nes tas vyras pernelyg familiariai elgėsi su jo motina.

Kai tėtis išvyko dirbti į naftos gręžinius, reikalai pagerėjo. Kadangi retai grįždavo, visiems būdavo smagu, ir tėvai beveik nesipykdavo. Tik Tomis nežinojo, kodėl močiutė Norina nemėgsta jo mamos. Heizelės manymu, kad mama ne katalikė, o močiutei labai patikusi tėčio pirmoji žmona. Ji labai religinga, toji močiutė Norina, o jo mama netikinti. Tačiau tėtis tiki, ypač kai kalba pasisuka apie futbolą. Jis buvo didelis „Celtic“ gerbėjas ir aistringai nekentė Glazgo „Rangers“. Vadino juos „protestantų padugnėmis“ ir vos neišėjo iš proto, kai šiais metais jie laimėjo UEFA Taurių laimėtojų taurę Camp Nou stadione. Tėčio liūdesys virto džiaugsmu, kai reindžeriai, siekdami apginti savo trofėjų, buvo pašalinti iš žaidynių, nes į aikštę įsiveržė jų fanai. „Taip jiems ir reikia, toms protestantų padugnėms, vaikine“, — juokėsi jis šokinėdamas iš džiaugsmo.

Skirtingai nei dauguma jo draugų, Tomis neturėjo pusbrolių ar pusseserių. Tėtis turėjo brolių, kuris gyveno Škotijoje, tačiau jie nebendravo. Nebuvo žinoma, kodėl broliai susipyko, nes niekas nenorėjo apie tai kalbėti. Mama taip pat turėjo brolių, tačiau be vaikų, o ir šiaip jie retai jį matydavo. Dėdė Ijanas gyveno Pietų Londone, ir Tomio tėtis sakydavo, jog jis „keistas“. Atrodė, nė mama nenorėjo jo matyti.

Tomui patiko jų namas. Labai modernus, su rudais ir oranžiniais ornamentais margintais tapetais. Kai jis buvo ma-

žas, jie gyveno name Seven Kingse. Tomis ano neprisiminė, prisiminė tik šį, Barkinge, kuriame dabar ir gyveno. Dauguma jo draugų neturėjo savo kambario, o Tomio miegamojo sienas puošė mėgstamų futbolininkų plakatai. Jis, kaip ir tėvas, buvo „Celtic“ gerbėjas, tačiau iš anglų komandų jam patiko Tottenhamo „Hotspur“. Jis nusprendė tapti spursų fanu, kai gegužę pamatė jų laimėjimą UEFA taurės finale. Įvarčius įmušė Martinas Čiversas ir Alanas Maleris. Čiversas buvo Tomio mėgstamiausias žaidėjas.

Išgirdęs lauke kaukiant Reksą, Tomis tylomis pasimeldė, kad šuo nepažadintų jo tėčio. Girdėjo, kaip maždaug prieš valandą tėtis nuėjo miegoti, bet mama ne.

Linda sujudėjo, kai brolis išlipo iš lovos. Ji niekada nemiegodavo viena, jei tėvai pykdavosi.

— Kur eini, Tomi? Ar atėjo Kalėdų Senelis?

— Ne. Miegok. Pažiūrėsiu, kaip Reksas. Tuoj grįšiu.

Išgirdęs tėvą knarkiant kaip kiaulę, Tomis nutipeno laip-tais žemyn. Norėjo pamatyti ne tik Reksą. Kol neišsitikins, jog mamai viskas gerai, neužmigs.

Valerė sėdėjo prie mirgančios Kalėdų eglės ir vyniojo paskutiniąsias dovanas vaikams. Ji beveik nebematė kairiąja akimi — tokia užtinusi ši buvo.

Tomis pritūpė šalia.

— Ar viskas gerai, mama? — švelniai paklausė.

Stengdamasi neverkti, Valerė prisivertė nusišypsoti.

— Žinoma. Aš tvirta kaip seni batai.

— Ar tėtis vis dar pyksta?

— Ne. Nemanau.

— Kas tas Teris Flečeris, mama?

Valerė jokių būdu negalėjo pasakyti sūnui teisybės. Tai įskaudintų ne tik jį; ji nepakeltų, jei sūnus blogai galvotų apie ją. Ji gūžtelėjo.

— Neturiu supratimo, Tomai. Tu žinai, koks būna tavo tėvas, kai įsikala ką nors į galvą, ypač jei geria.

Patenkintas, nes mama niekada jam nemeluotų, Tomis linktelėjo.

— Reksas kaukia. Tikriausiai jam šalta. Gal galiu atsivesti jį virtuvėn? Aš miegosiu su juo ir pažadu išvesti į lauką anksčiau, nei tėtis atsikels ryte.

Valerė ištiesė ranką ir paglostė sūnui skruostą. Tomis geras berniukas, jo didelė širdis.

— Gerai. Aš vis tiek šiųnakt miegosiu ant sofos, todėl išgirsiu, kai tėtis atsikels.

Valerė baigė vynioti dovanas, tada nuėjo pažiūrėti, kaip Tomis. Berniukas giliai miegojo ant linoleumo šalia Rekso. Užklojo juos abu antklode, tada pažiūrėjo į save vonios veidrodyje. Atrodo baisiai, o rytoj dar teks kęsti tą šventeivišką bjaurybę, vyro motiną.

— Tu gyvulus, Aleksandrai Boilai, — sumurmėjo ji. — Linksmų sumautų Kalėdų.

Kalėdų rytas prasidėjo kaip ir visi kiti. Vaikai išvyniojo savo dovanas, tada, kramsnodami namines bandeles su dešrelėmis, žiūrėjo „Kalėdinius vaizdelius“ ir „Žaidimų mokyklą“. Nepaisant vakarykštės nakties įvykių, atmosfera buvo gana normali. Vienintelis požymis, liudijantis apie vykusią dramą, buvo užtinusi mamos akis.

Aleksandras kyštelėjo galvą pro svetainės duris. Heizelė buvo įnikusi į savo „Džekę“, Tomis į „Roversų rojų“, o Linda neatplėšė galvos nuo „Šventojo Triniano“ knygos.

— Žiūrėkit, ką radau valgomajame, — nusišypsojo Aleksandras.

Supratę, kad gaus dar daugiau dovanų, visi trys džiugiai pašoko.

— Oho! Tikras „Celtic“ komplektas, kaip tikrų žaidėjų. Žiūrėk, mama, — tarškėjo Tomis, nusitraukdamas savo marškinius ir užsivilkdamas futbolininko marškinėlius. — Ar galiu su jais būti šiandien? Prašau, ar galiu, tėti?

Aleksandras susijuokė.

— Kodėl gi ne — ar ne, mama?

Valerė išspaudė šypseną. Paprastai jai patikdavo Kalėdos, visada puošdavo namus didžiule egle, popierinėmis girliandomis, blizgučiais, sudėdavo visus atvirukus palei sieną abipus židinio. Netgi pripūtė milžinišką sniego senį; jis stovėjo kampe šalia stiklo spintelės, kurioje ji laikė savo porcelianinių lėlių kolekciją. Tačiau šiemet, išskyrus vaikų džiugavimą išvyniojant dovanas, ši diena jai atrodė eilinė. Skaičiavo dienas, kada vyras vėl išvyks dirbti ir ji galės leisti laiką su žmogumi, kurių tikrai mylėjo.

— Dievulėliau! Čia tas geltonas kombinezonas, kurį mačiau Ratbouno turguje, — šuktelėjo Heizelė. — Koks gražus. Ar galiu jį apsilvilti?

— Pirmyn, — nusijuokė Aleksandras.

— Barbė ir Kenas! Ir jie tokiomis rumbuoto pliso kelnėmis, kokias pasiuvai man, Tomiui ir Heizelei, mama, — Linda buvo devintame danguje.

Valerė nusišypsojo. Ji puikiai mokėjo siūti. Pasiūdavo gražių suknelių ne tik sau; kai vaikai pamatydavo žurnale kurį nors iš savo dievaičių, vilkintį vieną ar kitą jiems patinkantį rūbelį, Valerė surasdavo modelį ir pasiūdavo jiems lygiai tokį patį.

— Mes su tavo tėvu parašėme Kalėdų Seneliui, nes žinome, kaip norėjai Barbės ir Keno, ar ne, Aleksai?

— O taip. O čia tau, — atsiliepė Aleksandras, ištiesdamas Valerei dovaną.

Jis neatleido jai. Niekada neatleis už jos praeitį. Bet kol kas tik Airis Tonis pliauškę matęs ją ir Terį Flečerį, o jis, jei atvirai, visada girtas ir retai kada žino, kokia šiandien diena. Vakar vakare Valerė prisiekė jam, jog kol jis dirbo, ji buvo išėjusi tik žaisti bingo su savo drauge Liza, ir vaikų labai Aleksandras nusprendė patikėti tuo. Bent jau kol kas.

— Ačiū, Aleksai. Labai gražūs, — pasakė Valerė, nuskubėdama į vonios kambarį įsisegti auksinių mazgo formos kilpų į ausis.

Kilputės jai nelabai patiko, labiau mėgo kabančius auskarus, tačiau vaikų labai buvo nusiteikusi vaidinti paklusnią žmoną. Nors kvėpalai, kuriuos Aleksas padovanojo anksčiau, jai visai patiko; bent jau šis tas. *Estee Lauder* „Aliage“. Net nustebė, kad jam pavyko išrinkti tinkamus. Pirkdavo jai kvėpalus kiekvienais metais, ir paprastai jie būdavo bjaurūs. Valerei patiko muskusiniai kvapai, ir nesvarbu, kiek kartų sakydavo

tai Aleksui, jis visuomet nupirkdavo kokius nors šleikščiai saldžius.

Jau gavęs krūvą dovanų iš žmonos ir vaikų, Aleksas nustebo, kai Tomis išbėgo iš kambario ir sugrįžo su dar viena.

— Išrinkau ją ir nupirkau iš savo kišenpinigių, tėti.

Aleksandras nuplėšė vyniojamąjį popierių. Tai buvo nedidelė įrėmintą nuotrauka su „Celtic“ nugalėtojų komanda, kuri praeitą sezoną buvo laimėjusi lygos rungtynes.

— Pamaniau, galėtum pasiimti ją su savimi į naftos gręžinį, — pasiūlė Tomis.

Aleksandras atsistojo ir sušiaušė berniukui plaukus. Tomis mielas vaikis, bet Aleksandras niekada negalės jo mylėti, bent jau taip, kaip turėtų. Jis dėbtelėjo į Valerę.

— Einu į alinę. Grįždamas paimsiu mamą.

— Į kokią eini? — Valerės širdis šoktelėjo į gerklę.

Aleksandrui patiko nuolat lankytis senojoje alinėje „Septyni karaliai“, o ne Barkinge.

— Į „Džokerį“, — atsiliepė jis. — Kodėl klausai?

Valerė lengviau atsiduso ir nusišypsojo. Terio Flečerio ten nebus.

— Šiaip. Smagiai pasibūk. Vakarienė bus paruošta pusę keturių.

— Kodėl nerodo Deivido? Jis daug geresnis už tą Čaką Berį. Ši daina tokia kvaila, — aimanavo Heizelė.

Tomis užvertė akis. Kas negerai su tomis mergaitėmis? Jo vyresnioji sesuo buvo įsimylėjusi Deividą Kesidį.

— Nes Deividas pedikas.

Heizelė kumštelėjo broliui į ranką.

— Visai ne.

Boilų šeimoje visi mėgo žiūrėti *Top of the Pops*. Tomiui

patiko Deividas Bouvis, tačiau jis niekada nepripažintų to berniukams mokykloje, nes Deividas dažėsi, todėl visi jį erzintų.

— Taip! Rodo Džimį, — sukliegė Linda, šokinėdama iš džiaugsmo.

— Jie netgi nerodys „Shangri-Las“, — sudejavo Heizelė.

Leader of the Pack buvo jos mėgstamiausia plokštelė. Priminė jai Džimį Jangą, gyvenantį kitapus kelio. Jis buvo blogas berniukas, važinėjosi motociklu ir buvo labai gražus.

Valerė dainavo kartu, linksmai šlakstydama bulves, kai išgirdo pargrižtant Aleksandrą. Jos širdis ėmė stipriai daužytis, ir moteris tylomis pasimeldė, kad vyras nebūtų visiškai nusitašęs. Būtų labai nekas, jei sugadintų vaikams Kalėdas vėl pratrūkęs.

— Ar smagu buvo? — šūktelėjo ji ir išgirdo, kaip nervingai virpa jos balsas.

— Šiaip sau. Ateik ir pasisveikink su mama, — riktelėjo Aleksandras.

Airis Tonis vėl jį užvedė. „Esu daugiau nei devyniasdešimt devyniais procentais tikras, kad su Teriu Flečeriu buvo tavoji Valerė, Aleksai. Šimtu procentų. Mačiau juos susiėmusius už rankų.“

— Sveika, Norina. Linksmų Kalėdų, — pasakė Valerė, nusišluostydama į prijuostę rankas ir pabučiuodama tą seną karvę į skruostą. Matė, jog Aleksandras prisiklausė dar daugiau gandų, nes jo veidas buvo persikreipęs iš pykčio.

— O varge! Kaip negražiai atrodo ta akis. Vėl atsitrenkei į duris, a?

Norina puikiai žinojo, kad jos sūnus retsykais užtvodavo Valerei, ir nejautė nė lašelio užuojautos tai moteriai. Valerė buvo apsigimusi flirtuotoja ir, Aleksandro nelaimei, neatsispyrė pagundai nusimauti kelnaites. Norina niekada neatleis už

tai, kaip ji elgėsi su jos sūnumi, ir prakeikė tą dieną, kai Aleksandras sutiko tą kekšę. Jo pirmoji žmona Merė buvo tokia miela moteris.

— Tėtis vis dar pyksta ant mamos. Kaip manai, jie vėl susimuš? — sušnabždėjo Heizelė broliui į ausį.

Tomis gūžtelėjo. Pastaruoju metu jis dažnai gūžčiodavo.

Valerė Boil buvo puiki virėja ir, kaip paprastai, pasistengė ruošdama Kalėdų vakarienę. Kalakutas buvo sultingas, įdaras traškus, pastarnokas kaip reikiant apkepęs, o daržovės ne per minkštos.

— Tos keptos bulvės truputį patišusios, — nusiskundė Norina, sustumdama minkštimą į vieną lėkštės pusę.

Tomis sužvairavo į savo močiutę. Ji nebuvo mylinti močiutė, ir jis žinojo, jog jai patinka tik Heizelė.

— Man šios bulvės skanios. Labai skanu, mama.

— Tu taip kalbi, ar ne? Tikras savo motinos sūnus, — išspjovė Norina.

— Ką tai turėtų reikšti? — pasiteiravo Tomis.

— Neatsakyk močiutei, valgyk vakarienę, sūnau, — paliepė Aleksandras.

— Taip ir neatsakei į mano klausimą, Valere. Kas nutiko tavo veidui? — neatlyžo Norina. Jos sūnus neužsiminė, kad kas nors būtų negerai.

Jausdama į ją įsmeigtas vaikų akis, Valerė krenkštelėjo.

— Suklupau ant laiptų ir nugriuvau.

Norina papūtė lūpas. Ji žinojo, kad Valerė meluoja, tikriausiai vėl žargstė kojas.

— Ateityje būk atsargesnė, a?

*

— Labas, Reksai. Žiūrėk, ką atnešiau. Tau patiks. Čia kalakutiena, — pasakė Tomis, glostydamas savo geriausią draugą.

Reksas atrodė toks nelaimingas savo būdoje, kad Tomiui spaudė širdį. Tačiau jo tėtis nenusileido, net kai jis maldavo leisti Reksui bent per Kalėdas pabūti viduje. „Jis šuo, Tomi. Šunys gyvena būdose, o žmonės — namuose. Faktas.“

Reksas sukišo nosį į Tomio tamsiai mėlyną striukę. Jam nepatiko būti vienam šaltyje.

Aleksandras anksti nuvežė savo motiną namo, o tada grįžo į Barkingą pajuodęs kaip griaustinis. Airio Tonio žodžiai nedavė ramybės visą dieną, ir jis pavargo vaidinti laimingą šeimą. Buvo per daug gėda pripažinti tiesą motinai. Ji nuo pat pradžių jį perspėjo nepalikti Merės dėl Valerės, ir dabar jis jautėsi it paskutinis kvailys.

— Kaip galėjai taip pasielgti su manim, kale? — tyliai murmjėjo Aleksas.

Jis aistringai mylėjo Valerę. Ji buvo stublinanti gražuolė, ir vien pagalvojus, kad kitas vyras galėtų ją liesti, užliedavo didžiulis pyktis. Visada buvo beprotiškai pavydus, negalėjo nieko sau padaryti. Gal jam reiktų parašyti pareiškimą? Mesti darbą naftos gręžiniuose ir likti namuose, kur galėtų ją prižiūrėti. Bėda ta, kad vietiniai darbai nėra iš tolo nebuvo taip gerai apmokami, o įmokos už namą gana didelės. Kitas vienintelis sprendimas — aplankyti tą Terį Flečerį ir jį atgrasinti. Aleksandras nepažinojo to tipo asmeniškai, bet buvo girdėjęs gandus, kad jis vedęs ir gyvena Barkinge su žmona ir dviem vaikais. Aleksandras nemanė, kad būtų protinga išdygti ant Terio slenksčio, nes tada jo žmona galėtų savo vyrą išspirti. O tai dar labiau suartintų jį ir Valerę.

Aleksandras piktai trenkė į vairą.

— Šliundra.

Valerė Boil išdėliojo indus ant valgomojo stalo.

— Vakarienė paruošta, vaikai. Ar norėtum, kad atneščiau lėkštę tau į fotelį, Aleksai? — šūktelėjo ji.

Vyras sėdėjo savo mėgstamame krėse ir maukė viskį, tarsi jį būtų reikėję skubiai išgerti, kol nepaseno.

— Aš nenoriu valgyti, — atsiliepė Aleksandras.

— Kas tėčiui, mama? — paklausė Linda.

Visi vaikai matė, jog nuvežęs močiutę namo tėvas grįžo blogai nusiteikęs.

— Turbūt jis tiesiog pavargęs ir nori pailsėti nuo darbo. Gal jūs visi trys neškitės sumuštinius ir agurkėlius į viršų, pavalgysite savo kambariuose. Jums dar nebūtina eiti miegoti. Galite pažaisti su savo žaislais viršuje.

Valerė būtų padariusi dėl savo vaikų viską; jai labai nesinorėjo, kad jie pamatytų dar daugiau smurto. Visada bandydavo nuo jų tai nuslėpti.

— Ne. Aš liksiu apačioje su tavimi, — atsiliepė Tomis. Jis buvo pasiryžęs nepalikti motinos vienos su tėvu. Toji mintis kėlė jam baimę.

Mergaitės užlipo į savo kambarį, o Tomis atsisėdo šalia motinos ant sofos. Tėtis žiūrėjo filmą, tačiau Tomis jautė, jog jis nieko nemato. Buvo taip įsitempęs, kad galėjai pjauti orą peiliu.

— Apie ką šis filmas, tėti? — paklausė Tomis.

— Apie vieną šliundra, sūnau. Šliundra, kuri laksto pas-
kui vyrus, kol jos tikrasis vyras darbuojasi toli nuo namų.

Valerės širdis smuktelėjo.

— Prašau, nekalbėk taip prie Tomio, Aleksai. Aš nieko bloga nepadariau. Jau sakiau tau vakar.

— Airis Tonis sako ką kita. Jis matė tave su tavo kavalie-

riumi, susiėmusius uę rankų. Kaip daęnai tavo motina ięseina vakarais, Tomi?

— Nedaęnai. Kartą per savaitę įaisti bingo, — pamelavo Tonis.

— Heizele, Linda, atekite čionai minutėlei, — subaubė Aleksandras.

— Dėl Dievo meilės, Aleksai. Praęsau, nedaryk to, tik ne per Kalėdas. Jei nori kivirčytis su manimi, puiku. Bet palik vaikus ramybėje, — maldavo Valerė.

Heizelė nedrąsiai kyęstelėjo galvą pro duris.

— Kas yra?

— Įeik į kambarį, — paliepė Aleksandras. — Atsistok prieš mane ir paęžiūrėk man į akis, mieloji.

— Kam?

— Nes noriu tavęs kai ko paklausti.

— Ir manęs? — pasiteiravo Linda, žiūrėdama į Tomį, kuris stebeilijosi į ją, mintyse maldaudamas nesikięšti.

Aleksandras ięstiesė vyriausiajai dukrai ranką.

— Nedrįsk man meluoti, Heizele, tai svarbu. Noriu žinoti, ar daęnai jęsų motina ięseina vakarais?

Heizelė nežinojo, ką atsakyti. Ji nenorėjo pridaryti rūpesčių mamai, bet nenorėjo meluoti ir tėvui.

— Kartais, — sumurmėjo ji.

— Taip, bet kiek kartų? Prisimink, pavyzdžiui, praeitą savaitę. Juk prisimeni, ar ne?

Heizelė linktelėjo.

— Kiek kartų tavo motina buvo išėjusi praeitą savaitę? Žinok, aę paklausiu kaimynų, ir jei suęžinosiu, kad mane apgavai, visus metus nebegausi kięšenpinigių. Ar supranti?

Valerė sugniauzė virpančią Tomio ranką.

— Praęsau, baik tas nesąmones, Aleksai. Vaikai to nenusi-pelnė.

Heizelė nervingai kramtė apatinę lūpą. Ji gaudavo daug daugiau kišenpinigių nei jos draugai, ir būtų labai negerai, jei negalėtų nusipirkti savo plokštelių, mėgstamų žurnalų ir saldainių.

— Penkis kartus, tėti. Praeitą savaitę mama buvo išėjusi penkis kartus.

— Ačiū, Heizele. Tu ir Linda galite grįžti į viršų.

Aleksandras palaukė, kol kambario durys užsidarė, tada pašoko ir tvojo Tomiui per galvą.

— Čia už tai, kad man meluoji, velniai rautų. Dabar nešk savo subinę į viršų, ir rytoj neisi su manimi į futbolo rungtynes.

Tomis apsipylė ašaromis ir išbėgo iš kambario. Jis taip laukė savo pirmojo tikro futbolo mačo, gyresi visiems mokykloje prieš atostogas. Ką dabar pasakys bičiuliams?

Valerė susitraukė, kai Aleksas pajudėjo artyn. Žinojo, kas dabar bus, ir neturėjo kito pasirinkimo, kaip tik iškęsti.

Aleksandras trenkė žmonai į smilkinį, tada prispaudė prie kilimo. Nuo jo trenkė viskiu, veidas buvo persikreipęs iš pykčio.

— Tu — mano moteris. Niekieno kito. Tu priklausai man, — iškošė jis, nutraukdamas jai kelnaites.

Po kelių sekundžių jis ją grubiai išprieivartavo.